

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2024-2026

(skrajne daty)

Rok akademicki 2025/2026

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Krytyka przekładu
Kod przedmiotu*	XIIIA5
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa
Kierunek studiów	Filologia Polska
Poziom studiów	II stopnia
Profil	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	II rok, 3 semestr
Rodzaj przedmiotu	Przedmiot do wyboru
Język wykładowy	Polski
Koordinator	Dr hab. prof. UR Arkadiusz Luboń
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr hab. prof. UR Wojciech Birek, dr hab. prof. UR Arkadiusz Luboń

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZW – zaj. warszt.	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
3	-	-	-	-	-	15	-	-	3

1.2. Sposób realizacji zajęć

- zajęcia w formie tradycyjnej
 zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)**2. WYMAGANIA WSTĘPNE**

Wiedza z zakresu przedmiotów „Warsztaty krytycznoliterackie” i „Struktura i funkcje tekstu” realizowanych na wcześniejszym etapie studiów. Znajomość nowożytnego języka obcego w stopniu co najmniej komunikatywnym.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Zapoznanie z najważniejszymi współczesnymi teoriami przekładu literackiego
C2	Zaznajomienie z historią przekładu literackiego w kontekście historii i krytyki literatury polskiej
C3	Omówienie praktyki, metod i idei najważniejszych polskich i/lub zagranicznych krytyków przekładu

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Student(-ka) ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę ogólną z zakresu głównych kierunków w obrębie subdyscyplin filologicznych, takich jak literaturoznawstwo, językoznawstwo i kulturoznawstwo	K_Wo3
EK_02	Student(-ka) ma szczegółową wiedzę o głównych kierunkach rozwoju i najważniejszych nowych osiągnięciach w zakresie polskiego przekładu literackiego i refleksji przekładoznawczej	K_Wo6
EK_03	Student(-ka) ma pogłębioną wiedzę o powiązaniach literaturoznawstwa i przekładoznawstwa z innymi dziedzinami naukowymi w obszarze nauk humanistycznych, tj. historią, historią sztuki, filozofią oraz innymi kierunkami filologicznymi, a także naukami społecznymi, pozwalającą na integrowanie perspektyw właściwych dla kilku dyscyplin naukowych	K_Wo8
EK_04	Student(-ka) potrafi krytycznie analizować różne rodzaje wytworów kultury; posiada umiejętność integrowania wiedzy z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa oraz nauk o kulturze w nietypowych, a także skomplikowanych sytuacjach profesjonalnych	K_Uo5
EK_05	Student(-ka) zna zakres posiadanej przez siebie wiedzy i posiadanych umiejętności i rozumie perspektywę dalszego rozwoju	K_U12
EK_06	Student(-ka) krytycznie ocenia posiadaną wiedzę i odbierane treści; uznaje znaczenie wiedzy z zakresu studiowanych dyscyplin w rozwiązywaniu problemów	K_Ko1

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

	poznawczych i praktycznych oraz zasięgnięcie opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemów	
--	---	--

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
-

B. Problematyka zajęć warsztatowych

Treści merytoryczne
Zakres, delimitacja i historia nauki o przekładzie. Interdyscyplinarny charakter translatoologii. Podstawowa terminologia i definicje: przekład, tłumaczenie, ekwiwalencja, adaptacja, nieprzekładalność
Trzy typy przekładu wg. R. Jakobsona (intralingwistyczny, interlingwistyczny, intersemiotyczny). Klasyfikacje metod i technik przekładowych
Funkcje praktyki przekładowej w kulturze. Rola przekładu literackiego i jego wpływ na kształtowanie rodzimej tradycji literackiej
Historia przekładu literackiego na gruncie europejskim. Najważniejsze teorie przekładu w Polsce i Europie w kolejnych epokach literackich
Wybrane współczesne teorie przekładu i idee praktyki krytycznoprzekładowej
Teoria i praktyka autoprzekładu
Autorskie kompetencje tłumacza. Przekład jako twórczość i jego zastosowanie w dorobku literackim poetów-tłumaczy (na przykładach poetów polskich XX wieku)
Profile twórcze i najważniejsze prace wybranych wybitnych polskich krytyków przekładu
Krytyka przekładu różnych form i gatunków literackich

3.4 Metody dydaktyczne

Analiza tekstów z dyskusją, elementy wykładu, metoda projektów

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	obserwacja w trakcie zajęć, projekt	ZW
EK_02	obserwacja w trakcie zajęć, projekt	ZW
EK_03	obserwacja w trakcie zajęć, projekt	ZW
EK_04	obserwacja w trakcie zajęć, projekt	ZW
EK_05	obserwacja w trakcie zajęć, projekt	ZW
EK_06	obserwacja w trakcie zajęć, projekt	ZW

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Warunkiem uzyskania pozytywnej oceny jest czynny i konstruktywny udział w dyskusjach podczas zajęć oraz przygotowanie projektu pisemnego, na który składa się samodzielnie napisana opinia krytyczna (recenzja, esej etc.) dotycząca wybranej współczesnej publikacji przekładu tekstu literackiego

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny z harmonogramu studiów	15
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	10
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, przygotowanie projektu, egzaminu, napisanie referatu itp.)	50
SUMA GODZIN	75
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	3

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	-
zasady i formy odbywania praktyk	-

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

Balcerzan E., *Tłumaczenie poetyckie wśród kontekstów historycznoliterackich*, w: *Prace z Poetyki*, pod red. M. R. Mayenowej, J. Sławińskiego, Wrocław – Warszawa – Kraków 1968.

Barańczak S., *Ocalone w tłumaczeniu*, Kraków 2004.

Pisarze polscy o sztuce przekładu 1440 – 2005. Antologia, pod red. E. Balcerzana, E. Rajewskiej, Poznań 2007.

Literatura uzupełniająca:

Barańczak S., Paszek J. i inni *Dyskusja*, w: *Klasycyzm i awangardowość w przekładzie*, pod red. P. Fastry, Katowice 1995.

Bednarczyk A., *Wybory Translatorskie*, Łódź 1999.

Bednarczyk A., *Kulturowe aspekty przekładu literackiego*, Katowice 2002.

Brajerska- Mazur A., Trzy poziomy trudności w przekładzie z języka angielskiego na język polski, w: Warsztaty translatorskie, pod red. R. Sokoloskiego, H. Dudy, K. Klimkowskiego, t. 3, Lublin – Ottawa 2002.

Czerniawski A., Przekład poezji: teoria i praktyka, w: Klasycyzm i awangardowość w przekładzie, pod red. P. Fasta, Katowice 1995.

Dedecius K., Uwagi o teorii i praktyce przekładu artystycznego, w: Przekład artystyczny, pod red. S. Pollaka, t. 2, Wrocław 1975.

Drzewicka A., Z zagadnień techniki tłumaczenia poezji, Kraków 1971.

Hejwowski K., Kognitywno-komunikacyjna teoria przekładu, Warszawa 2004.

Luboń, A., Zacieranie śladów. Uwagi o teorii, praktyce i krytyce translatorskiej na marginesie jednego wiersza Roberta Frosta w przekładzie Stanisława Barańczaka, „Fraza” 2012, nr 4 (78).

Pieńkos J., Przekład i tłumacz we współczesnym świecie, Warszawa 1993.

Routledge encyclopedia of translation studies, pod red. M. Baker, New York 2004.

Tezaurus terminologii translatorskiej, pod red. J. Lukszyn, Warszawa 1993.

Współczesne teorie przekładu: antologia, pod red. P. Bukowskiego, M. Heydel, Kraków 2009.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej